

Täysistunto

Torstai 23.4.2026 klo 16.00—20.58

11. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepoliitiikan lainsäädännöstä

Valtioneuvoston selonteko VNS 5/2025 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 3/2026 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Nyt päätetään hallintovaliokunnan mietinnön HaVM 3/2026 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta.

Nyt jatketaan 22.4.2026 pidetyssä täysistunnossa keskeytettyä hallintovaliokunnan mietinnön HaVM 3/2026 vp käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Kettunen poissa. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

Keskustelu

20.39 **Riitta Kaarisalo sd:** Arvoisa herra puhemies! Käsittelemme tosiaan selontekoa aluekehittämisen ja EU:n aluepolitiikan lainsäädännöstä. Tämän esityksen mukaanhan toimeenpanolain mukaan vastuu alueiden kehittämisestä on valtiolla ja kunnilla. Kyllä tätä lähtökohtaa voidaan pitää aivan perusteltuna, sillä mikään taho ei voi tietenkään yksin vastata aluekehityksestä, mutta ihan oleellista on huomioida, että toimiva vastuunjako valtion ja kuntien kesken korostuu entisestään tulevaisuudessa. Ehkä tässä yhteydessä, vaikka on syytäkin huomioida ja nostaa esille kuntien painoarvo tässä aluekehitystyössä, on myös selvää, että esimerkiksi maakuntien liitot ovat lakisääteisiä kuntayhtymiä ja toimivat kuntia edustavina aluekehittämisviranomaisina maakunnissa. Nämä liitot vastaavat aluekehittämisen suunnittelusta ja toteutuksesta alueellaan sekä koordinoivat eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

Arvoisa puhemies! Tässä selonteossa katsotaan, että maakunnan liiton edunvalvontarooli ja rooli aluekehittämisviranomaisena ovat alueen ulkopuolisten kumppanien näkökulmasta joissakin tilanteissa keskenään ristiriitaisia. Ymmärrän sinänsä, mitä tällä haetaan takaa, mutta sen verran tätä näkemystä opponoin, että esimerkiksi Keski-Suomessa yhteistyö muiden maakuntaliittojen kanssa on ollut jo vuosikausia erinomaista. Länsi-Suomen maakuntaliittojen yhteistyö on tiivistä ja koordinoitua niin maakuntavaltuuston kuin maakuntahallitusten puheenjohtajien kesken, Länsi-Suomen vaalipiirien kansanedustajien kesken ja maakuntajohtajien kesken. Olemme itse asiassa juuri sopineet Länsi-Suomen yhteisistä edunvalvontatavoitteistakin ensi kautta ajatellen, ja kyllä tätä mielestäni voidaan pitää nimenomaan merkittävänä esimerkkinä yli maakunnan rajat ylittävästä yhteistyöstä sen riitelyn sijasta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 41/2026 vp

Arvoisa puhemies! Suomalainen aluekehittäminen on jo useamman vuosikymmenen perustunut nimenomaan aluelähtöisyyteen sekä omien voimavarojen ja mahdollisuuksien hyödyntämiseen ja siten kehittämistavoitteiden asettamiseen. Aluekehittämisen vaikuttavien toimijoiden kenttä on moninaistunut, ja hyvinvointialueet ja työllisyysalueet ovat aloittaneet toimintansa. Tämän kuluva vuoden alussa ovat aloittaneet myös uudet elinvoimakeskukset ja Lupa- ja valvontavirasto.

Tässä ympäristössä maakuntien liittojen koordinoiva rooli ja niiden aluetuntemuksen lisääminen korostuvat, ja maakuntien liitot ovat yhteistyön kokoajia, joita johtavat demokraattisesti valitut päättäjät. Olen täysin samaa mieltä kuin hallintovaliokunta omassa mietinnössään, joka katsoo, että maakuntien liittojen roolia tulee tukea ja vahvistaa.

Arvoisa puhemies! Lopuksi: Kuten hallintovaliokunta nostaa esille, viittaa selonteon mainintaan siitä, että aluekehittäjän rooli ei edellytä hankerahoittajan roolia, mutta selonteossa ei kuitenkaan tarkemmin avata sitä, mihin tällä viitataan ja mitä tällä haetaan takaa. On aivan selvää, että käytännön kokemukkin osoittaa, että ilman rahoitusvälineitä mahdollisuus edistää vaikuttavien kehittämiskokonaisuuksien syntyä on rajallinen.

Mutta ennen kaikkea, arvoisa puhemies, korostan sitä, että jatkossa on äärimmäisen arvokasta ja tärkeää huolehtia nimenomaan kumppanuuden toteutumisesta kansallisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan uudistusten valmistelussa ja toimeenpanossa. Tämä on aivan ensisijaisen tärkeää. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Löfström, varsågod.

20.44 **Mats Löfström r:** Kiitos, arvoisa puhemies! Keskustelemme täällä tänä iltana hallintovaliokunnan mietinnöstä, joka koskee valtioneuvoston eduskunnalle antamaa selontekoa aluekehittämisen lainsäädännöstä sekä EU:n alue- ja rakennuspolitiikasta.

Mietintö sisältää kolme tärkeää kannanottoehdotusta. Hallintovaliokunta haluaa, että valtioneuvosto huolehtii kumppanuuden toteuttamisesta kansallisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan uudistusten valmistelussa ja toimeenpanossa ja edistää ylimatekunnallista yhteistyötä aluekehittämistyössä ja ryhtyy aluekehittämisen kokonaisuutta uudistettaessa toimiin hallinnon tehostamiseksi ja toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden lisäämiseksi.

Ärade herr talman! Vi diskuterar här en viktig fråga om intressebevakning och regionalpolitik, och det är viktigt att i det här hänseendet påminna om att EU för tillfället håller på att utveckla en ö-strategi. Den här ö-strategin är otroligt viktig också för Åland, och det är viktigt att regeringen och riksdagen är aktiva med att påverka innehållet när kommissionen håller på att forma den här ö-strategin.

För tillfället pågår den gröna omställningen inom sjötrafiken, och sedan två och ett halvt år tillbaka inkluderas sjöfarten och sjötrafiken i EU:s utsläppshandelssystem. Det här är positivt för att få den gröna omställningen att bli verklighet och minska utsläppen, men det ökar temporärt på kostnaderna tills det finns nya miljövänliga bränslen. Det är därför viktigt att man säkerställer att ösamhällen såsom Åland också har livskraftiga kommunikationer. Det är också viktigt på andra sätt att vara med att påverka den här ö-strategin, inte bara gällande trafiken, och det här arbetet pågår som bäst och har också varit uppe i stora utskottet. — Tack.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 41/2026 vp

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.